

Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Врата Европе су отворена”

Дванаест година након завршетка Другог свјетског рата, Белгија, Француска, Немачка, Италија, Луксембург и Холандија потписале су Римски споразум и тако основале Европску економску заједницу (ЕЕЦ), ослањајући се на договоре између разорених земаља, са циљем побољшања својих могућности путем остваривања сарадње у производњи и расподјели потребних, али оскудних ресурса (укључујући угаљ и жељезо).

У овом називу садржана су сва три кључна елемента овог новог савеза. ЕЕЦ је, у географском смислу, представљала логично груписање сусједних држава, почивала је на темељима економских потреба и међусобне зависности, а од самог почетка настојала је да омогући остваривање заједничких циљева, од којих су најважнији били просперитет и безбједност. ЕЕЦ је била практична и реалистична заједница, зачета у тешким временима, која је достигла своју зрелост током двије генерације, а у том периоду је превазишла нове изазове и на најбољи начин искористила нове прилике.

Пола вијека касније, увјерен сам да би потписници Римског споразума били изненађени огромним успјехом оствареним путем процеса који су покренули. Европа је просперирала далеко изнад било чијих, па чак и највећих очекивања из 1957. године, а географске границе тржишне демократије су проширене далеко изван граница шест земаља које су основале ЕЕЦ.

Босна и Херцеговина жели да постане пуноправна чланица ове заједнице европских држава. Босна и Херцеговина жели потпуну интеграцију у Европску унију и приступ свим погодностима које носи интеграција.

Дванаест година након завршетка сукоба овдје у БиХ, грађани ове земље се суочавају са многим изазовима са којима су се 1957. године суочавали грађани европских земаља. Да сте од грађана европских земаља прије педесет година тражили да опишу услове у којима живе, могли сте од њих добити одговоре да живе у «грозним условима», »тешким условима», па чак и да се налазе у «очајној ситуацији». То су била тешка времена, а многи од основних темеља просперитета и безбједности су већ били успостављени. Грађани то нису знали 1957. године, али Европа је управо ступила на пут који ће се показати као најдужи и најпозитивнији раст у економској историји. Они су били сиромашни, али су били на путу да постану богати.

Данас је живот у Босни и Херцеговини заиста тежак. Међутим, доста је учињено како би се обезбиједио основни оквир за просперитет и сигурност. Прије свега, недавна посјета Сарајеву комесара за проширење Европске уније, господина Олија Рена, указала је на једну кључну чињеницу – врата Европе су отворена за Босну и Херцеговину. Европска унија је јасно означила пут за придруживање и помогла је, и још увијек помаже, Босни и Херцеговини путем осигурања детаљних материјала, техничке и политичке подршке, како би ова земља могла да иде тим путем. Међутим, како је комесар Рен такође нагласио, на лидерима ове земље је да прођу тај пут.

Чини се да неки људи, укључујући и неке искусне политичаре, сматрају да тај пројекат не може успјети због неслагања, неповјерења и међусобног оптуживања који су, нажалост, и даље присутни, што је и размљиво, као нус-производ рата који је завршен прије дванаест година.

Можда су ти људи премлади, па се зато не сјећају неповјерења и узајамних оптужби које су биле присутне у Европи након

катаклизме од 1939. до 1945. године. Ја их се сјећам. Римски споразум су потписали лидери влада које су с муком настојале обезбиједити храну, смјештај, одјећу и запослење за своје грађане. Европа се још увијек борила с горчином и дезорганизацијом које је узроковао рат. Немачка, једна од потписница Римског споразума, била је под војном окупацијом. А једна од земаља које су је окупирале била је такође земља потписница Римског споразума – Француска.

Државници који су основали ЕЕЦ прије пола вијека знали су како се издигнути изнад потешкоћа с којим су се суочавали и имати на уму просперитетну и сигурну будућност. То је оно што данас морају учинити лидери Босне и Херцеговине, ослањајући се при томе на напредак који је остварен од 1995. године.

Оснивачи ЕЕЦ су одговорили на огромне, понекад непремостиве, изазове са којима су се суочавали, водећи се здравим разумом, свјесни властитих интереса, имајући визију и задржавајући оптимизам.

Уколико лидери Босне и Херцеговине почну показивати ове квалитете, а ја сам увјерен да то могу, ова земља може остварити брз темпо развоја, исти онај који су шездесетих година доживјеле земље које су основале Европску унију, а који су забиљежиле и нове чланице Европске уније, чији је темпо развоја био још и бржи. Историја се не дешава сама од себе, историја се ствара.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.